

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročilne se upravištvo ne osira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente št. 12. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi in oznanila se računajo po 7 nov. vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo v ulici Torrente 12. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“

Slovani v Trstu nekdanj in danes.

III.

Tržačanom se pred nekaterimi stoletji slovanščina ni gnusila, kakor jim preseda zdaj, da jim preide slast do jedij, ako čujejo slovenske glasove. To je gola italijanska strast. Nekdanj ni bilo protislovenske strasti v Trstu, kajti upotrebljevali so celo hišni gospodarji južno-slovensko pismo: glagolico, da so ž njo zaznamovali, čegav je dom, kdaj je bil zgrajen itd. Potrpnji čitatelj dobi v ulici imenovane „muda vecchia“ tako hišo, ki je bila carinarna ali mitnica (dogana) do 1754. l. Takoj nad glavnimi vrati je temen nadpis, o katerem se je doslej le malo govorilo. Italijanski zgodovinarji so se mu ugibali, če tudi je mnogo važnejši nego li vprašanje, nam je li pisati Prosek ali Prosecco, ki se menda ne dá izvajati iz vlaškega pridevnika „secco“, ki pomenja v našem jeziku: suho. Ta nadpis je za nas posebno zanimljiv zatagadelj, ker vidiš v njem celo vrsto posamičnih glagolskih črk, o katerih pa ni dognati, kaj pomenijo. Čemu omenjati ta nadpis? Ker se nam zdi jako imeniten, kajti dokazuje nam, da je bila glagolica tudi Tržačanom znana. V drugej vrsti so nekatere teh črk svojega posebnega, ne obče navadnega lica ter tu in tam od obrabice izprane, zaradi česar so delale nekaterim uže mnogo preglavice, a vender niso nič dognali. Upamo, da se enkrat komu posreči razjasniti to temoto. D. bode laže raztolmačiti to nejasnost, hočem tukaj ob kratkem povedati nekoliko dotične zgodovine.

Hišo je postavil 1448. l. Peter de Monticulis zvan Cancelliere, ker je večkrat opravljal to službo v tržaški magistraturi. Leta 1335. navaja povestnica nečega Ivana de Monticulis, vikarja oglejskega patrijarha Petrandu. Potem se do 1411. l. nikjer ne govori o tem priimku. Peter de Monticulis iz Sasuole v Madenskem okrožju je bil maja meseca 1420. l. imenovan mestnim „cancellierjem“ v Trstu in služil do 1425.; potlej so ga 1426. in 1428. leta zopet izbrali. Imel je sedmero otrok: tri sine in štiri hčere. Sosebno Fran in Kristof sta delala svojej rodbini veliko čast, ker sta opravljala znatni službi. Kristof je bil 1465. l. v Trstu „cancelliere

PODLISTEK.

O človeških dolžnostih.

Ital. spisil Silvij Pellico, prel. Jos. K—o.

XI.

O spoštovanju starcev in prednikov.

(Dalje.)

Isti Atenci, ki so se z njim tako nesramno norčevali, morali so pripoznati prednost svojim plemenitim sovrstnikom, kajti vrlim mladeničem so ploskali od vseh strani. Starček do solz ginen zavpije: „Atenci poznajo blage čine, Spartanci pa jih izvršujejo“.

Aleksander Macedonski — i tu ga rad nazivam Velicega — znal se je tudi ponižati pred starostjo, akoprav bi ga bila sreča lahko prevzela. Veliko snega je nekdanj ustavilo njegovo vojsko na poti; dal je zakuriti ogenj ter se na kraljevske stolice sedeč grel. Med borilci zagleda starega vojaka, ki se trese od mraza; priskoči k njemu ter dvigne tresočega se starca na svojo stolico z onimi rokami, ki so porušile Darijevo državo.

„Ni večje zlobnosti — trdil je imenitni pedagog Parini — nego brezsrčnost do starosti, do ženske in nesreče“. Parini pa je užival zaradi tega veliko spoštovanje v svojih učencih, da jih je vedno učil spoštovati starost. Nekdanj se

del comune“, a 14. avgusta 1469. je bil usmrčen v bitki pri Trstu. Zli ljudje so bili potem njega poslopje zelo opustošili. Ubiti Kristof je ostavil dva sina: Ivana Krstnika in Petra, ki sta si ohranila pridevek: dei Cancellieri. In baš ta dva sina „Christophori Cancellarii filii“ sta popravila omenjeno zgradbo in uzidala oni skrivnostni kamen nad uhodom. Zamrli so „Cancellieri“ 1556. in od tedaj je to zidanje svojina Contijeva.

Neznatna knjižica „Cos'era Trieste“? napisana v Trstu 1848. l. govoreča o tržaških razmerah l. 1650 pravi: la lingua di questi abitanti è furlana corrotta, e vi sono molti che usano la lingua slava (jezik trž. stanovnikov je pokvarjena furlanščina in premnogo jih upotreblja in govori jezik slovenski.)

Še celo beneška republika je objavljala zakone za Istro itd. v slovenskem jeziku. H. vit. Guttenberg je pisal v neke nemške novine sestavek „Der Karat und seine forstlichen Verhältnisse“ (Kras in njegove gozdne razmere), v katerem govori tudi o starejšem logarskem zakonarstvu ter omenja gozdne naredbe s 16. decembra 1777. in „dodatka s 23. aprila 1778.“ v italijanskem in slovenskem jeziku.

Vidimo zatorej iz vsega tega, da so Italijani imeli časi Slovane v večjih čisljih in da so jim pripoznavali večjih pravic, nego li jim pripoznavajo danes njih priltični nasledniki.

(Dalje prihodnjič.)

Lex Liechtenstein.

„Z a k o n

z dné . . . . .
po katerem se določijo načela vzgoje in pouka v ljudskih šolah. (Državna šolska postava.)

V soglasji z obema zbornicama državnega zbora ukazujem nastopno:

Člen I.

Načela vzgoje in pouka v ljudskih šolah so ta-le:

§ 1. Naloga ljudski šoli je, sé stariši in namesto starišev otroke vzgajati po naukih njihove vere ter je v njih in za živ-

je razrdil nad mladeničem, o katerem so mu povedali zločin. Dogodilo se je, da ga je srečal na cesti v trenutku, ko je isti pridrževal starega kapucina, in do dobrega ošteval neke poglavce, ki so ga bili popahneli. Parini jih počne tudi sam oštevati, konečno pa objame mladeniča rekoč: Še pred kratkim sem mislil, da si hudoben; zdaj pa, ko vidim kako spoštuješ starost, prepričan sem, da si lahko kreposten.“

Mnogo bolj pa moramo spoštovati one stare, ki so prenašali naše otroške in mladeniške sitnosti, kateri so se po moči trudili, da so nam vzgojili um in srce. Oprostimo jim njih nedostatnosti in visoko cenimo njih skrb: naša ljubezen bodi jim sladka nagrada za njihovo neprestano ljubeznivost. Ne! nikoli ni dosta plačan oni, ki se trudi z vzgojo mladine, s kruhom, ki mu pripada po pravici. Očetove in materine skrbi so neprecenljive in plemenite, kdor jih svestno povračuje, kajti one ga uče ljubiti in mu dajo pravo do ljubezni drugih.

Spoštujmo tedaj vse svoje predstojnike in višje baš zato, ker so predstojniki. Spoštujmo tudi spomin vseh onih, ki imajo zasluge za domovino ali človeštvo; sveti naj nam bodo njihovi spisi, njihove slike, njihovi grobovi.

Skušnjava naj nas ne moti, da bi zaničevali svoje pradede, kedar premišljujemo zaostale okrutosti preteklih stoletij,

ljenje potrebnem začetnem znanji ter zvedenosti poučevati in izobraževati.

Potrebni predmeti pouka v ljudskih šolah so tedaj:

- veroznanstvo,
- branje,
- pisanje,
- računanje,
- slovnica sé spisjem in
- petje.

Pouk v branji je tako npravnati, da se ž njim vred poda otrokom s pomočjo izdatnih nazornih pripomočkov za nje najznamenitejše iz zgodovine in zemljepisja, iz prirodopisja in naravoslovja.

§ 2. Ljudske šole so ali javne ali zasebne.

Javne so one, katere se vzdržujejo z javnimi sredstvi.

Vse na drug način vzdržavane ljudske šole so zasebne šole.

One so javnim ljudskim šolam popolnoma vzporediti in zato javne ljudske šole lahko nadomeščajo ali njih mesto zavzemajo, da le spolnujejo, kar terjajo postavne gledé javnih ljudskih šol.

Javne ljudske šole so vsakemu pristopne.

§ 3. Ljudska šola obstoji iz dveh oddelkov:

Prvi oddelek je začetna šola, ki trpi šest let s pet dni pouka na teden.

Drugi oddelek obstoji:

- iz meščanske šole,
- iz obrtniške strokovne šole,
- iz kmetijske strokovne šole in
- iz nadaljevalne in ponavljalne šole.

§ 4. Vsi izobražljivi in telesno zdravi otroci dolžni so obiskavati začetno šolo.

Če iz te ne prestopijo na kako srednjo, meščansko, obrtniško šolo, obiskavati morajo po končani začetni šoli še nadaljevalno in ponavljalno šolo.

Ljudsko šolo obiskavati niso dolžni oni šoli podvrženi otroci, ki se doma primerno poučujejo.

§ 5. Stariši ali njih namestniki ne smejo puščati svojih otrok ali varavancev brez vzgoje in pouka, ki je postavno predpisan za ljudske šole.

Niso pa dolžni pošiljati je v šolo, v katerej se vzgoja in pouk ne vjemata z nauki njih vere.

§ 6. Skrb, vodstvo in nadzorstvo nad veroukom in verskimi vajami na ljudskih šolah in učiteljskih izobraževaliških pripada cerkvi, oziroma pristojni verski družbi.

kedar obžalujemo, da so sedanja zla nastopki strastij iz prošlosti. Bodimo blagi in mili z njimi v svojih obsodbah. Počeli so morda vojne, katere še sedaj obžalujemo; ali pa jih ne opravičuje morebiti sila ali pregrešne obmane, o katerih ne moremo pravično soditi zaradi njih daljne prošlosti? Pozvali so tudi mnogokrat tujce v posredovanje, ki je bilo usode polno; ali jih je morda na to nagnala potreba ali opravičeno pričakovanje? Dali so nam ustave, katere nam ne ugajajo; morebiti so takrat ugajale? Morebiti je bilo to najbolje, kar je mogla storiti človeška modrost v tedanjih družtvenih razmerah?

Ocena o pradedih mora biti jasna, nikakor pa ne surova; ne sme obrekovati in psovati onih, ki ne morejo več vstati iz grobov in nam zaklicati: — „uzrok našemu delovanju, o potomci, bil je ta-le!“ —

Slaven je izrek starega Katona: „Težko je pojasniti potomcem prihodnjih stoletij to, kar opravičuje naše življenje“.

XII.

O bratovske ljubezni.

Brate imaš in sestre. Skrbi neutrudno, da klije v vsej podpolnosti ljubezen, katero si dolžan svojim vrstnikom. Ljubi najprvo stariše, potem vse one, katere veže s teboj najožje prijateljstvo: one namreč, s katerimi imaš skupne roditelje. V obitelji se moraš naučiti gojiti božansko znanost ljubezni.

Zajedno ima pa cerkev, oziroma pristojna verska družba, zbog vzgojilne naloge šole sonadzorstvo nad vso šolo.

Osobstvo za vodstvo in nadzorstvo ljudskih šol in učiteljskih izobraževališč ter učni črteži morajo se tako uravnati, da more cerkev, oziroma verska družba, svojo sonadzorstveno nalogo uspešno izvrševati.

§ 7. Država izvršuje najvišje vodstvo in nadzorstvo nad vzgojo in poukom ljudskih šol po naučenem ministerstvu.

§ 8. Učiteljstvo (učiteljsko službo) na ljudskih šolah in učiteljskih izobraževaliških dobiti more enakomerno vsak avstrijski državljan, ki je gledé npravnega življenja neomadeževan, ki je iste vere z otroki, katere mu je vzgajati in poučevati, in ki pri službah na javnih šolah vrhu tega dokaže še pedagogično (vzgojilno) učiteljsko sposobnost po obstoječih zakonitih določbah, oziroma za poučevanje v katoliškem verouku tudi potrebno višepastirsko poslanje (missio canonica.)

§ 9. Učitelji in učiteljice za ljudske šole izobražujejo se v učiteljskih izobraževaliških, ki morajo biti po spolu gojenčev ločena.

Člen II.

Razven teh načel (§ 1. do všteto 9.) pridržana so deželnemu zakonodajalstvu vsa zakonita določila:

- gledé ustanovljenja, ohranjenja, uravnanja vodstva in nadzorstva javnih ljudskih šol in učiteljskih izobraževališč, kakor tudi gledé uredbe njih interkonfesionalnih (medverskih) razmer;
- gledé uravnanja pravnih razmer učiteljskega osobja;
- gledé določitve vseh za ljudsko šolstvo, torej tudi za verouk, potrebnih stroškov, in načina, kako naj se troški zmagujejo;
- gledé določb o zasebnih ljudskih šolah in o zasebnih učiteljskih izobraževaliških.

Člen III.

S tem zakonom ne spremeni se z Najvišim odlokom z dné 25. junija 1867. potrjena uredba (regulativ), tičočna se osnove deželnega šolskega sveta za kraljevino Galicijo in Vladimirijo (Lodomerijo) ter velevojvodino Krakovsko.

Uredba ta (regulativ) spremeniti se more samo po sklepu pristojnega deželnega šolskega sveta.

Kako prijetna je vender ta-le misel: „otroci smo iste matere!“ Kolika je radost, da najdemo prišedši na svet takoj stvorjenja, katera moramo posebno ljubiti! Sokrnost in sličnost navad med brati in sestrami naravno rodi veliko sočutje, katero more razrušiti edino ostudni egotizem.

Ako hočeš tedaj biti dober brat, varuj se egotizma: ukrepaj vsak dan, da bodeš z brati in sestrami blagodušen. Vsak brat in sestra naj pazi, da so ti njegove koristi baš tako drage, kakor tvoje. Pogroši li kdo, ne oproščaj mu kakor komu drugemu, temveč bolj. Raduj se njihovim krepostim, posnemaj je, povzdiguje je z lastnim vzgledom. Delaj tako, da si bodo štel v srečo, da si jim brat.

Brezbrojni so nagibi milega priznavanja, blagosrčnih želja, ljubeznivega strahu, kateri vsi vzbujajo bratovsko ljubezen.

O teh pa treba često razmišljovati, da ne zbeže neopaženi. Moramo si zapovedati, da jih bodemo slušali, kajti nežnih čutov si ne osvojujemo brez trdne volje. Kakor ne more biti izvrsten pesnik ali slikar, kdor se ne uči, tako ne moreš razumeti bratovske ljubezni, ne nobenega plemenitega čuta brez trdne volje.

Domača pouzdanost te ne moti, da ne bi bil prijazen in udvoren z brati.

(Dalje prih.)

Člen IV.

Pričujoči zakon stopi v veljavo, v kolikor so za njegovo izpeljavo potrebni novi deželni šolski zakoni, zajedno s temi, v vseh drugih določbah pa s početkom prihodnjega šolskega leta, ko se je bil ta zakon razglasil.

Člen V.

Ko stopi ta zakon v veljavnost, razveljavijo se vsi predmetov tega zakona tičeči se dosedanjih državnih zakonih in odloki, v kolikor jih on nadomešča.

Člen VI.

Ta zakon izvršiti in izdati potrebne prehodne določbe naroči se ministru za uk in bogočastje.

V verskem oziru hoče vsaj deloma ustreči postavni načrt, ki ga je knez Alojzij Liechtenstein te dni predložil državnemu zboru. A kdo nam pomore do narodne šole? Mi sodimo, da se zdaj našim poslancem ponuja prilika, da ukrepejo in doženo, kar se jim ni posrečilo v osmih letih Taaffejeve vlade. Ako se jim posreči spraviti v novo postavno nekaj jasnih določeb kar se tiče veljave narodnega jezika v ljudski šoli, izvestno dosežejo s tem več, nego da nam pridobijo najboljšo železnico, po kateri bi se ljudje in blago zastoj vozili ali s prav nizko voznino. Narodna šola je *conditio sine qua non* našega narodnega obstanka, kajti šola mora biti v prvi vrsti narodna. Ako bi bilo na nas, dali bi dotičnemu paragrafu nastopno jasnejšo obliko:

„Materin jezik otrok je tudi učni jezik v ljudskih šolah, bodisi v javnih ali zasebnih. Narodne zasebne šole ne smejo sprejemati otrok, ki ne umejo učnega jezika, javne pa le tedaj, ako otrok v tistem kraju nema druge šole v svojem jeziku. Da je pa le 40 za šolo godnih otrok ene narodnosti v kakšem kraju, treba je zanje napraviti posebno šolo v njih jeziku.

Ako želi katera občina, da se v njej šoli poučuje tudi drugi deželni jezik, more se jej to dovoliti, pa le za otroke, ki so dovršili uže tri šolska leta in znajo v svojem materinem jeziku uže dobro brati in pisati. Nikdar pa ne sme drugi deželni jezik postati poučni jezik, temveč samo učni predmet, razven katerega se morajo vsi ostali predmeti do konca šolske dolžnosti poučevati v materinem jeziku.

Zasebnim narodnim šolskim društvom ni dovoljeno sprejemati v svoje otroške vrte otrok tujih narodnosti, ki ne umejo učnega jezika. Voditelji takih zasebnih učnih zavodov, ki take otroke sprejemajo, pa tudi stariši, ki jim izročajo svoje otroke v vzgojo, kaznuje se z denarno globo do 100 gld. ali pa tudi s zaporom do jednega meseca.

Morebiti poreče kdo, da bi bila taka določba preostra in da se starišem ne sme kratiti pravice, da vzgajajo svoje otroke, kakor hočejo in žele. Na to pa lahko odgovorimo, da oca nema brezpogojne pravice do svojih otrok; ne sme jih ubijati, a tudi ne telesno kvariti. Ako odseče oca svojemu otroku roko ali nogo, kaznuje se; ako ga uči krasti in pleniti (ropati), kaznovan je. Zakaj bi se zatorej ne smel kaznovati, ako svojega otroka duševno habi, ako slovenski oca pošilja otroka v nemško šulferajnsko šolo, kjer slovensčino zabi, nemškemu jeziku se pa ne uči; samo pamet se mu zmeša, ker ne razume pouka, da pride naposled iz šole kakor pravi trap ali bebec!

In če si država po pravici osvaja nekako pravico do otrok, ker zahteva, da se morajo lepo moralno in vednostno vzgajati, ali nema tudi ves narod nekakšne pravice do svojih otrok? Ne posamičnim osebam, temveč narodom so zagotovljene pravice v čl. 19. drž. osn. postav; če pa imajo narodi to pravico, imajo izvestno tudi nekaka prava do otrok svoje narodnosti. Čisto jasna je zatorej pravica vsega naroda do narodnih šol, in kdor se tej pravici upira in po robu postavlja s tem, da pošilja svoje otroke v potujčevalno učilnico, vreden je kazni ali pa se mora razveljaviti čl. 19. drž. osnovnih zakonov!

Iz deželnih zborov.

Goriški deželni zbor.

(XII. seja 11. januarja 1888.)

Potvrđi se zapisnik poprejšnje seje. Edina nova peticija županstva v Joanizu za denarno podporo v korist javnim podjetjem izroči se dež. odboru, da jo predloži vis. vladi dodatno k drugim prošnjam za olajšanje revščine.

Poslanec vitez Pajer poroča v imenu dež. odbora o načrtu poslanca barona Ritter-ja, predsednika goriške trgovske in obrtniške zbornice, kako naj bi se priskrbeli naši Furlaniji, kjer hirajo posestva in obrtnije, novi viri dohodkov. — Za razpravo tega načrta izvoli se poseben odsek 7 udov. Izvoljeni so poslanci Ritter (predsednik) dr. Maurovich, dr. Venuti, dr. Pajer, Kocjančič, Ivančič, in dr. Gregoričič.

Po predlogu finančnega odseka (poročevalec dr. Verzegnassi) potrdi se računski sklep zemljišno-odveznega zaloga za leto 1886 in proračun istega zaloga za l. 1887.

Za stroške zemljišno-odveznega zaloga v upravnem letu 1888. je določen znesek 91.184 gld. Dohodkov je ustanovljenih tudi toliko.

Da se pokrijejo dotične obresti, preudarjene za l. 1888, katere ima plačati dežela in tudi znesek, ki ga ima ona poravnati na odbitek ugotovljenega svojega dolga v skupnem znesku 64.050 gld., terjal se bo priklad po 9% na skupno vsoto vseh izravnih državnih davkov.

Poslanec Venuti poroča za pravni odsek o Ivančičevem predlogu zastran revizije deželnih cestnih postav. Vsprejme se nastopni predlog: Naročuje se deželnemu odboru, naj natančno pregleda in pretrese cestni postavi od 29. aprila 1864 in 24. novembra 1868 in naj na podlagi dosedanjih pozvedeb in poskušanj predlaga v prihodnji sesiji, kako se imati prenarediti in dopolniti, da bodeti ugajali dotičnim potrebam.

Poslanec Ivančič čita obširno poročilo peticijskega odseka o prošnji Kobariškega in Krejskega županstva podani v namen, da bi se predplača 8450 gld., katero dolžujejo tamkajšnji posestniki državnemu erarju za izmočirenje doline mej Kobaridom in Starimselom, porabila za končanje tega dela, oziroma tudi za uravnavo hudournika Šijaka, in po odsekovem predlogu sklene zbor soglasno, da ima deželni odbor to prošnjo prav gorko preporučati visokej vladi.

(XIII. in zadnja seja 14. januarja 1888.)

Ko se odobri zapisnik poprejšnjeseje, naznani predsednik, da so občine Oglej, Campolongo, Fiumicello, Gradiška, Ruda, Topoljan, Versa, Villa Visentina in Marjan s posebnimi telegrami izjavile svoje soglasje s predlogi trgovske in obrtniške zbornice Goriške zastran grajenja lokalnih železnic po Furlaniji.

Po prestopu na dnevni red poroča poslanec Maurovich v imenu finančnega odseka o deželnem posojilu 30.000 gld., s katerim se imajo poravnati pogojeni roki deželne predplačne podpore, ki jo ima dobiti v določenih dobah stavbeni zalog podjetja za namakanje Tržiške rovani (Agro di Molfacone) in poplačati nekatere dolgove. Posojilo se dovoli brez ugovora po predlogu deželnega odbora.

Poročevalec šolskega odseka dr. Verzegnassi čita poročilo deželnega šolskega svetovalstva zastran upeljave nemščine kot obligatnega predmeta v javne ljudske šole na Goriškem in predlaga, naj sklene zbor:

1. Deželni zbor Goriško-Gradiški pod varstvom čl. 19. državne temeljne postavbe 21. decembra 1867 št. 142 drž. zak., § 6. občne šolske postavbe 1869 št. 62 drž. zak. in dodatne postavbe 2. maja 1882 št. 53 drž. zak., in v potrdjenje tega, kar je sporočil deželni odbor vis. c. kr. namestniki dne 30. julija 1875 št. 2629, pa v izvršitev resolucije sprejete v XII. seji 4. zasedanja, 3. dobe, obžaluje predlog podan v seji c. kr. dež. šolskega svetovalstva dne 14. decembra 1887, da se ima poučevati nemščina kot obligatni predmet v vseh ljudskih šolah poknežene grofije Goriško-Gradiške in protestuje proti dotičnemu — kot nepostavstvenemu sklepu deželnega šolskega svetovalstva.

2. Naročuje se dež. odboru, naj sporoči ta protest vis. c. kr. ministerstvu za bogočastje in uk, zanašaje se, da bo ono zabranilo izvršitev tega sklepa.

Vladni zastopnik baron Rechbach omeni, da predlog zastran upeljave nemščine kot obligatnega predmeta v ljudske šole naše dežele ni bil podan kot nezavisen predlog, ampak v teku razprave o podelitvi nagrad učiteljem tistih ljudskih šol, v katerih se je poučevala nemščina in da deželni svet ni nameraval s svojim sklepom žaliti obstoječe postavbe, ampak da je postopal o tej zadevi le s stališča občne koristi. On mora torej zavračati očitjanje nepostavnega ravnanja.

Po nekaterih ugovorih poročevalec, kateri pravi, da je nepostavno ravnanje dež. šol. sveta v odsekovem poročilu jasno

dokazano, se glasuje in vsprejmo se soglasno odsekovi predlogi.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Generalna debata o sladornem davku je v državnem zboru zvršena in prešlo se je na podrobno razpravo te postavbe. Ta debata je bila vrlo zanimljiva, kajti pokazalo se je o tej priliki, da tudi levičarjem ni bilo samo do opozicije, temveč da se živo zanimajo za gospodarski napredek in blagostanje poljedelcev in tovarnikov (fabrikantov). V tej debati je nastopilo mnogo izvrstnih govornikov z desnice in leve, iz katerih govorov se vidi, da so se resno bavili s splošnimi in podrobnimi gospodarsko-političnimi vprašanji. Spomina vredno je tudi to, da so levičarji sami pobijali najodličnejšega pristaša in vodjo svoje stranke, poslanca Plenerja, ki je predlagal, naj se sladorni davek uravna takó, da bodo premije, katere bi po novejši postavi morali plačevati tovarniki od onega sladornega, kateri bodo izvaževali v inozemstvo, vedno manjše, in da naposled popolnoma odpadejo. Ta predlog so desničarji in levičarji zavrgli ter sprejeli vladni predlog. Sprejeta je tudi postava, zadevajoča izredne strelne vaje vojaške rezerve in deželnih brambovcev.

Te vaje so potrebne, da se vojniki uvežbajo z novimi puškami repetirkami in štejejo mej navadne orožne vaje, h katerim so klicani rezervisti vsako drugo leto. Postava izgubi svojo moč, kadar bude vsa vojska uvežbana z novimi puškami. Sprejet je bil tudi zakon, da se dobrotelne ustanove v proslavo cesarjeve 40 letnice oproste vseh pristojbin. O tej priliki sta poslanca Wrabetz in Kronawetter izrazila zelo umestno željo, da bi se država sploh enakim ustanovam nasproti odrekla vsake pristojbine. Mladočehi, katerih je sedaj sedem v državnem zboru, odločili so se popolno od „českega kluba“ ter ustanovili „klub čeških neodvisnih poslancev“, kateremu je predsednik dr. Engel. To je Staročeha silno razburilo; njih glasila napadajo Mladočeha, češ, da so prenesli prepričanje celo v državni zbor, kjer se češki poslanci uže tako težko branijo novražnim napadom od vseh stranij. Pravijo nadalje, da Mladočehom ni več na misli narodova blaginja in korist, da bodo marveč samo kritikovali staročesko stranko in iz državnega zbora bunili uže tako silno zbegano občinstvo češko.

Ogerskemu državnemu zboru je predložil ministerski predsednik Tisza načrt postavbe o carini žganih pijač in spiritem davku in načrt postavbe o promeni obdačenja varenja piva. Oba načrta sta izročena finančnemu odseku.

Hrvatska deželna vlada je dovolila glavnemu mestu Zagrebu vzeti na posodo 1,800.000 gold. da sezida vojašnice, šole in izvede kanalizacijo v mestu. Mesto je zahtevalo, da mu dovoli vzeti 4 milijone na posodo, kajti dobilo bi to posojilo pod jako ugodnimi pogoji in bi bilo moglo izvršiti mnogo za mesto velevažnih in nujnih načrtov. Vlada pa, ki bi, kakor je vsemu svetu znano, vse zavedne Hrvate in vse narodne zastope rada poržla, prepovedala je to posojilo. Mesto se je hotelo na to pritožiti kralju; vlada je sicer rekurs prestrigla, a zbalala se ga je vender in je sedaj mestu dovolila gori omenjeno posojilo, S tem da ni dovolila posojila 4 milijonov prečrtala je magistratu računa in znatno oškodila glavno mesto Zagreb. S takim res turškim gospodarstvom si madžaronska vlada ne bode pridobila prijateljev mej Hrvati in mej Jugoslavlani v občje, temveč bode tembolj pospešila svoj konec.

Vnanje dežele.

Na Ruskem ni Tiszin govor napravil nikacega utisa. Ruski listi pišejo, da je Tisza hotel samo nekoliko ublažiti bojevite govore poslanca Helfya. Ruske čete se baje še vedno premikajo na zapad. V Petrogradu zbrani vrhovni vojaški poveljniki imajo sedaj konference. To pa ni nič novega, kakor piše „Ruski Invalid“; to se godi vsako leto.

Volilna borba na Srbskem bode jako zanimiva in živa; kakor sedaj kaže, bode radikalna stranka zmagala neglede na to, da je sedaj na krmilu. Garašaninova stranka pa še kandidatov ne bode postavila, ker ve, da narod še dobro pomni njena zlodejstva. Take vesti niso dunajskim diplomatom po volji, ako smemo soditi po pisavi nemških listov.

Bolgarski knez potuje sedaj po deželi in to ne dobrovoljno, ampak za to, ker ga njegovi svetniki na to silijo, češ, da tako bolje utrdi svoj upliv in prestolček. No, temu prestolčku se je uže ulomila edna, morebiti celo več nog in prej ali pozneje bode obsedel Koburžan na tleh in morda ga bode baš ona lokomotiva odpeljala preko meje bolgarske, katero je njegova mati darovala bolgarskim železnicam. Kakor poročajo, vse kaže, da bode v kratkem bruhnola ustaja po vsej deželi — in tedaj bode konec Koburgove slave in njegovih ministrov.

Debato o socijalističnej postavi v nemškem državnem zboru prinesla je mnogo blata na dan. Sedaj je očito, da ima nemška vlada vohune v vseh državah, ki se tako gadno in ostudno ponašajo, da morajo spraviti vlado in nemški narod pred svetom ob dobro ime. Centrum in nacionalno-liberalna stranka so proti petletnemu podaljšanju socijalistične postavbe. Windhorst zahteva, da se izbrše iz postavnega načrta ona točka, ki kaznuje z izgonom iz domovine one, ki se pregreše proti tej postavi.

Med Italijo in Francijo ne bode sklenena trgovinska pogodba, ako Italija ne dovoli Franciji znatnih koncesij. V Afriki so Italijani zaseli mesto Saatiin kakor poročajo listi, nadejo se, da se bode skoraj bila odločilna bitka mej Italijani in Abisinici. Druge vesti glase pa, da bodo Italijani pustili nadaljne vojne operacije, ki državi samo škodijo in bi jej ne mogle morda nikdar koristiti.

V francozkej zbornici je bil stavljen predlog, da se poslanci volijo na šest let. Vsako tretje leto jih izstopi polovica, katera se ima potem na novo voliti. Za volitev razdele se departementi v dva dela, da bode vsak del volil o svojem času polovico poslancev. V parlamentnih krogih govore, da bode to ministerstvo izvršilo še proračun, potem odstopi in nastopilo bode ministerstvo Floquet, ki bode izvedlo program republikanskega usredotočenja, bode razpustilo zbornico ter vodilo nove volitve.

Sultan je vprašal ruskega poslanika v Carigradu Nelidova, ali misli res Rusija zasesti Erzerum, ako jej Turčija takoj ne plača zastale vojne odškodnine. Nelidov je rekel, da o tem ničesar ne ve. Sultan ga je nadalje prosil, naj prosi vlado malo odloga, ker hoče Porta poravnati svoj dolg. Nelidov je obljubil, da hoče storiti potrebno, da pa ne more jamčiti za nikak uspeh.

DOPISI.

Iz Barkovelj, 1. svečana 1888. — (Naše razmere). — Kakor je bilo uže omenjeno v cenj. Vašem listu, podpisala se je vsa naša vas proti našemu podžupanu, in Barkovljani so trdno sklenoli, da morajo „Jožeta“ spraviti iz svojega sela. Sicer so pa Barkovljani pošteni ljudje, in želijo imenovanemu človeku le sreče in enako tudi vsej družini njegovej — protivni so mu pa „iz cele duše“, kar se tiče njegovega uradovanja „kot župan“. Ker pa ta človek dobro vé, da je v Barkovljah tujec, moral bi sam odstopiti. In dokler se v Barkovljah to godi, tišči se „naš Jože“ v svojej hiši „kakor jež v svojem brlogu“. Trdno namreč upa, da le ostane še dalje v svojej službi, ker vé, da ne bode magistrat uslišal prošnje Barkovljanov. Izjavil se je neki oni človek, da bode potem uže on pokazal Barkovljanom, „kaj je on“! — Barkovljani pa uže davne vedo „kaj je“, vedó namreč, da jim je pred nekaj leti v krmi stregel, in da jim je bil takrat tudi hvaležen, če je od njih napojnice ali „buonaman“ dobival! — Barkovljani so poslali uže imenovano prošnjo na magistrat, a če se jim vrne od tam, izvestno ne odjenjajo. Vsako začeto delo mora se končati — obrnoli se bode mo v vlado, in če bode treba, govorilo se bode tudi v državnem zboru o tem dogodku. — Magistrat in ta človek sam dobro znata, kaj se je v Barkovljah zgodilo, ko je bil on izvoljen za župana. Vesta, da je bilo zaradi onega dogodka vse domače ljudstvo silno razburjeno, da niso mogli žandarji napraviti reda, ampak morali so „alarmirati“ po noči še edno sotnjico vojakov. — Od onega časa, in zaradi raznih v „Edinosti“ uže navedenih uzrokov, domače ljudstvo jedva skriva jezo, in čaka, kaj bode z imenovano prošnjo. Ako ne bode potrdil magistrat te prošnje, — kdo bode odgovoren za nasledke? Barkovljani pričakujejo v tem obziru pomoči od vlade, upajo, da vlada prav gotovo vmes poseže. — Kaj si morejo misliti Barkovljani, kakor dobri katoličani od svojega župana, da

Barkovljansko cerkev toliko pozna, kot „polž svojo hišo od znotraj“! In ko je bilo Njih. Vel. cesar zadnjikrat v Trstu, daroval je malone vsak preprosti Barkovljan kaj v namen, da se je poskušalo dostojno sprejeti Njih Vel. na cesti Trst-Miramara. Le naš „Jože“ imel je žepe zašite. Mi hočemo imeti svojega domačega župana, dobrega katoličana, kateri bo de z domačim ljudstvom ob nedeljah pri službi božjej. In če se ne oglasi nobeden za službo Barkovljanskega župana, bolje je, da ni nobenega, nego da ta še ostane. Njemu namenjena letna plača razdelila naj bi se rajše vsako leto o zimskem času v namen, da bi se nakupilo obutala in obleke ubogim Barkovljanskim otrokom. Ako se to zgodi, bodo Barkovljani magistratu še hvaležni zato! —

Pred Barkovljansko luko nahaja se prostor, na katerem so Barkovljani vedno „po stari navadi“ svoje mreže sušili. Enake prostore rabijo ribiči v Izoli, Kopru, Poreču, ne da bi se kdo zmenil zato. Tudi v Barkovljah se je rabil že pred mnogo leti oni prostor v ta namen. — Ako so prišle pred nekaj leti z Barkovljanskim novim županom „nove šege“ v vas, prišlo je tudi, da morajo Barkovljanski ribiči od onega prostora plačevati, kar so tudi storili, ne da bi se pritožili. Ker so pa Barkovljanski ribiči imeli minolo leto svoje sušilnice na onem prostoru nekoliko časa več kakor je bilo v pogodbi, ni hotel Barkovljanski „Jože“ ševljevan „hraniti“, ampak tekel je takoj v mesto, in magistratu oznani, kaj se godi v Barkovljah! Prišlo je potem od magistrata povelje, da morajo Barkovljanski ribiči spraviti v nekoliko dneh one sušilnice ter se jim je ob ednem tudi prepovedalo nadaljno rabljenje omenjenega prostora. Magistrat misli menda napraviti na tem prostoru sprehajališče za gospodo! Toraj vse le „za tujo gospodo“, domači ljudje naj pa le davek plačujejo! Omeniti moramo pa, da je gospoda do sedaj zaradi omenjenega prostora živela, domačini, ribiči Barkovljanski, pa ne morejo nikakor opraviti brez njega. Razven tega treba še omeniti, da je uže od pred nasajen drevored okolo tega prostora — za tujo gospodo, katera se pa skoraj nikoli tega ne poslužuje. Barkovljani so zaradi tega silno srditi, in dobro znajo, da vse to dela njih „Jože“ iz golega sovraštva. Ali ljudstva glas je božji glas, to naj si zapomni magistrat, in posebno v sedanjih časih, ko ubogo ljudstvo vsaj iz morja toliko izvleče, da more baram plačati pošteno svoje davke! Slišimo, da ima menda vlada ono stvar v rokah, ki je tudi prizadeta v grajenji Barkovljanske luke; zanašajo se zatoraj Barkovljani, da jim vlada v tej zadevi „gotovo pomore“, in da se bode i na naše glasilno od kake strani obzir jemalo, in ne le od „raznobarvanih“ tržaških ital. listov. Barkovljani so dobri Avstrijci, pošteni katoličani, in spoštujejo vse naše domače Italijane, nikoli pa si ne bodo dali ukazovati iz Italije sem pritepenim Lahom in nekaterim magistratnim uradnikom.

Iz Kriške občine pri Sezani. 31. januarja 1888. — Draga mi Edinost! Večkrat se čita v tvojih predalih pritožbe o slabem občinskem gospodarstvu; ali radostno ti moram poročati, da naša občina je napredovala v tem obziru, ker govore številke z dokazi. Pred 4 leti je bila naša občina na dolgu zaradi zastalih občinskih davkov 336 gl. in za pokritje županijskih stroškov je bilo dolga preko 100 gold. Da je to resnično, prepriča se lahko vsak iz zemljiške knjige pri c. kr. sodišči sezanskem in v županskem zapisniku v Tomaji. Tudi malih dolgov je bilo, katerih pa ne bodem tu našteval. — Hvala našim občinskim gospodarstvom! Zdej je vse poplačano; le neka malenkost je plačati v Sezani, ali občina ima še terjati od posameznih občanarjev. Potrosilo se je tudi več za občinske potrebe, obzidalo se je pojišče, napravili so se prepotrebni koli pri občinskem vodnjaku. Vode je poprej primanjkovalo, ali zdaj je boljše v tem obziru. Ubogim se je zboljšala poljska straža. Če tudi vse to več stane, vender se je napredovalo z občinsko denarnico, dasi nismo imeli več dohodkov, kakor poprejšna leta; lovske pravice so prinašale poprej po 80 gl. na leto, zdaj samo 45 gl., občinska zemljišča so lani tudi manj donesla, kakor poprej.

Ali, dragi čitatelj! skrb in poštenost ste spravili vse to v lep red, in brez teh lastnostij ni nič koristnega.

Dragi občanarji! Občinske volitve se bližajo, vzemite si v vzgled poprejšnje in sedanje gospodarstvo. Občanar.

Domače vesti.

V soboto 11. t. m. ustavimo list vsem onim gg. naročnikom, ki nam do petka 10. t. m. ne pošljejo letošnje naročnine vsaj za prvo četrtletje. Da ne bodo potem prihajale pritožbe, blagoizvole naj se podvizati gg. naročniki.

Lista ne moremo pošiljati nikomur brezplačno, ker imamo velikih stroškov.

„Beseda“ svetoivanske podružnice sv. Cirila in Metoda na svečnico dne 2. febr. vršila se je jako lepo. Občinstva je bilo mnogo, tudi iz mesta smo opazili obilo gospodov, gospij in gospodičen, ki se ne bojé vsakega kanca dežja in vsake male kosime snega. Kar se tiče razporeda samega, izreči nam je, da tako izvrstnega uspeha od samih domačih močij nismo pričakovali. Petje je bilo pohvalno, posebno sta se odlikovala g. Lavrenčič in blagoslavni tenor. Obe igri sta prouzročili mnogo smeha. Druga igra: „Berite Edinost“ je bila srečno izbrana, ker je zelo poučna za tukajšnje prebivalce. O godbi samej bi nam bilo kaj omeniti, a kaj hočemo. Ker nam je obljubljen za prihodnjo številko obširen opis, zaključimo le pozhrtvovalnemu načelnistvu: Vztrajno naprej, krepko napredujte, kakor ste začeli!

Prvi slovenski vpis v zemljiške knjige v Istri. „Našej Slogi“ piše se iz Podgrada:

„On dan mi je bila dostavljena od tukajšnje sodnije rešitev moje prošnje za intabulacijo v slovenskem jeziku. Kakor sem se prepričal, vpisana je intabulacija tudi v zemlj. knjigo slovenski. To je prvi slov. vpis v zemlj. knjige pri našem sodišči. A izvršil se je samo zato, ker sem odločno zahteval, da se slovenski vpiše.“

Z veseljem pozdravljamo ta važni korak našega domoljuba! Opomniti nam pa je, da bi sodišča sama morala slovenske prošnje slovenski reševati — brez siljenja, ker je to vender njih dolžnost! Tu bi ne bilo treba odločnega zahtevanja od raznih strank, da se jim izpolni želja, kakor da bi urad iskal stranki neko posebno uslugo s tem, da se jej reši prošnja v domačem jeziku. Mislimo, da bode kmalu konec večnih pritožeb, kar se tiče uradnega jezika v Slovencih.

„Sokolov“ 7. občni zbor je bil na svečnico 2. t. m. v prostorih delalakega podpornega društva ob 4. uri pop. Zbora se je udeležilo dovoljno število članov. Voljeni so bili v odbor gospodje: starosta Ivan Mankoč; odborniki: Detela Ivan, Furlanici Sava, Grebenc Vekoslav, Inamo Fran, Kalister Vekoslav, Kariž Ferdo, Polić Fran, Turk Rudolf. Namestniki gg. Bartelj Srečko, prof. Mandič Mate in Ponikvar Fran. Pregledovalci računov gg. Faninger Rih., Pavlovič Vido in Stepančić Gracijan. Natančnejše poročilo prinesemo prihodnjič.

Delalsko podporno društvo napravi denes (soboto) veliki ples v bogato in jako vkusno odienem gledališči „Fenice“. Da se slavnemu občinstvu bolj ustrezje, prekrbela se je vojaška godba pešp. št. 97 iz Gorice. Pred polnočjo bode plesalo 24 parov v raznih slovanskih oblekah narodni ples „Kolo“. Ustopenina 50 kr. Začetek plesa ob 8. uri in traja do 5 ure zjutraj. Ker je namenjen čisti dohodek plesa pokojninskemu zalogu društva, preporeča se vsemu slovanskemu tržaškemu občinstvu, da se gotovo udeleži plesa in da mnogobrojno počasti društvo s svojio navzočnostjo.

Velikodušnosti se o tej priliki ne stavijo meje.

Občinski svet tržaški je imel v sredo 1. t. m. ob 6^{3/4} uri zvečer svojo drugo letošnjo sejo. Navzočih je bilo 32 svetnikov, župan dr. Bazzoni in vladni zastopnik: okrajni glavar baron Konrad.

Zapisnik prve seje se odobri in zatej se citajo nastopni spisi: brzojavka deželnega glavarja Goriške-Gradiške, grofa Coroninija, s katero se zahvaljuje v imenu deželnega odbora za darovanih 1000 gold., ki jih je dovolil tržaški deželni zbor v podporo stradojočemu prebivalstvu Goriške-Gradiške; izjava tržaške trgovske in obrtne zbornice ob uspehu volitve ravnateljstva občinske hranilnice in zahvalno pismo nekaterih povišanih magistratnih uradnikov. Preide se potem na dnevni red.

Dovoli se trošek 357 gl. 99 kr. v II. poglavji „vojaška dela“ in trošek 106 gl. 19 kr. v III. poglavji istega oddelka.

Odobri se trošek 1421 gl. 53 kr. za uže izvršena dela v nekdanjej orožniškej vojašnici, da se popravi v stalno vojašnico in v isti namen se dovoli še nadaljnjih 1489 gl. 87 kr.

V šolske svrhe se odobri poznejšnji trošek 666 gl. in sicer za mestno gimnazijo 180 gl., za mestno realko 117 gl., za mestni dekliški licej 50 gl. in za mestne ljudske šole 319 gl.

Dovoli se na predlog mestnega stavbenega urada 1627 gl. 80 kr. za šest plinovitih svetilnic, ki se imajo postaviti na prošnjo mnogih prebivalcev ulice Rocol, in da se ta razsvečava odslej uštevava v mestno okrožje. Za razsvečavo se dovoli letnih 127 gl. 08 kr.

Izboljša se po nasvetu mestne delegacije plača nekaterim častnikom mestnih gasilcev: podpoveljniku od 1000 na 1100 gl., poročniku od 800 na 900 gl. in podporočniku od 750 na 850 gl. na leto, s 1. januarjem počeni.

Razpravlja se poročilo trgovskega odseka o napravi tramwaya na par iz Trsta v Barkovlje in uloga tržaškega društva tramway za vožnjo s konji v Barkovlje.

Svetnik Pitteri predlaga, naj se vrneti obe ulogi trgovskemu odseku v preiskovanje in poročilo ter utemeljuje svoj predlog s tem, da se občinski svet še ni poučil ob ulogi društva tramway in da bi se moglo kratiti prednostno pravico društvu tramway, ako bi se konečno ukrenolo o tej zadevi. Predlaga tudi, naj se odda pravnemu odseku načrt o dovolitvi tramwaya na par, ki ga je sestavil trgovski odbor.

Svetnik dr. M. Luzzatto želi, da se sploh odda obe zadevi pravnemu odseku v preiskovanje. Istega mnenja sta svetnika dr. Pitteri in Combi in nato se sprejme dr. M. Luzzattov predlog.

Javna seja se završi ob 8. uri in nato je tajna, v kateroj se rešijo razne prošnje za podporo in mirovine. Imenuje se tudi Štefan Vojnovič za stalnega pisarja pri računskem odseku mestne zastavljalnice in Tullija Righetti za začasno učiteljico v mestnih zabaviščih.

Razpisana služba. Pri političnej oblasti za Primorje je izpraznjeno mesto namestništvenga tajnika s plačo VIII. razreda. — Prošnje se pošiljajo do 15. t. m. c. kr. namestništvengu predsedništvu v Trstu.

Nova brzojavna postaja. V Zagradu se je odprla brzojavna postaja v zvezi s pošto z omejeno dnevno službo.

Železniški promet na isterskej železnici, ki je bil ustavljen zaradi zametov, se je zopet odprl dne 1. t. m.

Imenovanje. Finančni višji komisar Franjo Jelusič je imenovan za finančnega tajnika pri ravnateljstvu v Trstu.

Sežanska čitalnica napravi dne 5. februarja 1888. v prostorih hotela „Tri krone“, veselico z razporedom: 1. Lichtenegger: „Lepa naša domovina“, možki zbor. 2. Gorazd: „Kralj Matjaž“, deklamacija. 3. S. Carli: „Slavjanka“, mešani zbor. 4. I. Kocijancič: „Danes tukaj, jutri tam“, možki zbor. 5. „Zamujeni vlak“, veseloigra v 5. dejanjih. 6. Ples, pri katerem svira znani češki kvintev Peineltov. Začetek ob 7. uri zvečer. — Ustopenina za osobo 60 kr.

Historično društvo v Ljubljani. Na vabilo muzealnega načelnistva ljubljanskega sešlo se je bilo nedavno v Rudolfski prav mnogo gospodov raznega stanu. Namen shodu je bil, probuditi nekdanje historično društvo, ki je leta 1885. prenehalo. Kustos Dežman je zbrane z gorkimi besedami pozdravil, kačoč na mojstersko Šubičovo sliko Karnijolije, kateroj se poklanjajo domače vede in umetelnosti. Izrazil je veselo upanje, da se bode prenovljeno društvo lepo razvelo v prosep domovinske zgodovine. Muzej je pridobil v zadnjem času ne le mnogo novo izkopanih starin, temveč tudi obogatil zgodovinski arhiv z arhivom starostanovskim in kranjsko-vicedomskim. Načrta novemu društvu še ni bilo predloženega, a večina gospodov se je takoj vpisala. („Slov.“)

Inženir Comelli je rasglasil v Gorici knjižico, v kateroj razpravlja o vodi za goriško mesto. Soča je po njegovem preiskovanji tako onesnažena, da se ne more nikakor rabiti za pitno vodo. Prav tako ima tudi Idrija mnogo delov živega srebra v sebi in je tedaj zdravju kvarljiva. Vpraša se sedaj, od kod dobiti zdrave pitne vode goriškemu mestu?

Žrtve zime. Pretekli ponedeljek so našli seljaki boleznega strojarja Franja Batistića zmrznenega na nekej njivi blizu Gorice. — V soboto je zmrznol 45letni seljak Simon Vuga v nekem hlevu pri Sv. Katerini blizu Gorice. Našli so ga sicer še živega, toda umrl je kmalu, dasiravno so mu brzo pomogli.

Društvo „Volapük“ v Trstu ima 5. februarja t. l. občni zbor, v katerem se

bode volilo vodstvo. Pravila je namestništvo uže potrdilo. Društvo ima 126 članov.

Policijsko. Težaka Josipa Delorenzija so zaprli, ker je ukradel svojemu gospodarju 10 zabojev limonov in pomeranc, prodal jih za 19 gold. ter denar zapil. — Dninarko Josipino De Fabro so deli pod ključ, ker je pijana razgrajala v ulici delle Pescherie.

Vroča kri. 20letnega težaka Alojzija Filiputija so zapazili stražniki blizu obale Carciotti v morji kopajočega se. Ko so ga prijeli, rekel jim je, da mu je jako vroče! Spravili so ga na hlad v ulico Tigor.

Književnost.

„Ljubljanskega Zvona“ je izšel 2. vezek s to-le vsebino: 1. Zorislav: Vihing. 2. Josip Starč: Vanda. Povest. 3. K. Pirč: Iz Bremna v New-York. 4. Janez Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih. 5. Ivan Vrhovec: Iz domače zgodovine. 6. Evgen Lah: Ljubljana v ljudopisnem oziru. 7. A. Fekonja: Vila Slovinska. 8. Y.: Mislj. 9. Dr. Karl vitez Bleiweis-Trsteniški: Kaj imenujemo bolezen uma? 10. J. Kersnik in J. Rahne: Nova železnica. Humoreska. 11. Književna poročila. 12. Listek.

„Slovenskega Pravnika“ je izšla 2. štef. Vsebina. 1. Jezik zemljiških knjig. 2. Komu se sme prisoditi odškodnina v kazenskej pravdi. 3. Pravniški razgovori II. 4. Pravosodje: a) Forum contractus, b) Kdaj treba določiti novi glavni vložek, c) Vsebina zapuščinskega prisojila, d) K pojmu prizadete škode“ (§ 2. post. z dne 15. maja 1883 št. 78. d. z.) 8. Listek. 9. Književnost. 10. Drobne vesti.

Listnica uredništva *)

Gosp. „Opencu“: Vašega dopisa ne moremo objaviti, dokler nam ne oznanite Svojega pravega priimka in imena Gospodje dopisniki bi morali vender vedeti, da uredništvu mora biti znan dopisnik.

*) Tudi v poslednej štef. se ima glasil: „listnica uredništva“ in ne: upravništva.

Listnica upravništva.

Gg. Bzjak Josipina Doruberg: prejeli 6 gl za letos; Tenc- Marko Sv. Križ prejeli 150. Bizjak Franjo Opčine: prejeli 150 kr. Vranič Ivan župnik Vrh Buzet prejeli 3 gl — Ivič Ludovik Bickern Nemsko: Za poslanih 5 mark smo prejeli glid 3.11 kr. Nekateri gg. naročniki so nam bili poslali večje svote na stari in novi račun; ker sami niso naznačili koliko imamo odbiti od poslanega denarja za lansko (1887.) l., ukrenoli smo tako-le:

C. Gg.: Belec Ivan župnik pri sv. Martinu Albona od poslane svote na stari račun f. 450 kr., Vatovec Jakob Ostrojnobrdno Spod. Košana St. Peter f. 3, Žnidaršič Ant. posestnik Kviško Vederjan f. 150 kr., Želko Jos. Mala pristava f. 250 kr., Rant Matija nadučitelj Dobrava pri Ljubljani f. 150, Čenčur Jakob vodja šolski Škedenj f. 2, Mahorčič Dobroslava (Euf.) c. k. post. uprav. S-žana f. 3, Stofa Jos. Sežana f. 3, Č-hovin Florijan Bravnica 50 kr., Stržinar Jos. duh. Draga Kozina f. 2, dr. Gabrijelčič Jos. prof. Gorica f. 450 kr., Bašaj Ivan Bitinje Prem f. 2, Kumer Fr. Kojsko f. 4, Senovič Kristijan Lokavec Ajdovščina f. 550, Mikuz Ant. trgovec Ljubljana f. 150, Tomšič Jos. učitelj Skopo Sežana f. 200 kr.

Poslano.

Gosp. Franjo Iv. Kwizda, c. k. avstr. n. kr. rumunski dvorski dobavitelj in okrajni lekarničar v Korneuburgu.

Vaši živinozdravniški preparati, posebno pa Vaš Kwizda-ja restitucionalni fluid izkazal se je mej desetletnim mojim službovanjem kot c. kr. konjičar tako izvrstno, da Vam moram izreči svoje popolno priznanje ter da priporočam slehernemu najtoplije Vaše preparate.

Ens, dne 24. januarja 1886.

Spoštovanjem

(2—9) **Ramsdorfer**
Konjičar pri Nj. c. kr. vis. g. naiv. Franjo Ferdinand Avstr.-Este.

Kje se dobi, razvidi se iz oglasa: Kwizdaja c. kr. priv. „Restitucionalni fluid“ v denašnej številki na 4. strani.

Dunajska borsa

dne 3. februarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	— — — — —	gl. 77,80
„ „ „ v srebru	— — — — —	79,80
Zlata renta	— — — — —	108.—
5% avstrijska renta	— — — — —	92,95
Delnice narodne banke	— — — — —	866.—
Kreditne delnice	— — — — —	268,25
London 10 lir sterlin	— — — — —	126,70
Francoski napoleondori	— — — — —	10,02
C. kr. cekini	— — — — —	5,97
Nemške marke	— — — — —	62,15

